

Makalenin Türü / Article Type : Araştırma Makalesi / Research Article
 Geliş Tarihi / Date Received : 30.03.2021
 Kabul Tarihi / Date Accepted : 18.05.2021
 Yayın Tarihi / Date Published : 30.06.2021
 DOI : [10.51576/yegah.903391](https://doi.org/10.51576/yegah.903391)
 e-Issn : 2636-8838

İntihal/Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and confirmed to include no plagiarism.

LATİN DANSLARININ GAZİANTEP İL MERKEZİNDEKİ DURUMU VE DANS KURSLARI

YILMAZ, Zeynep Setenay¹

Öz

Latin danslarının kökeni Latin Amerika ülkeleridir. Osmanlı Devleti'nin Anadolu'da olduğu dönemlerde batı müziği Anadolu topraklarında yaygınlaşmamıştır. III. Selim döneminden başlayarak batı müziğindeki formlar Türk müziğine yavaş bir şekilde işlemeye başlamıştır. Ancak II. Mahmud döneminde Mızıkâ-i Hümayun'un kurulmasıyla toplumdaki batı müziğine olan ilgi ve merak da artmıştır. Daha sonrasında Tanzimat döneminde oluşan her alandaki Batılılaşma süreci müzikte de kendini göstermiştir. 29 Ekim 1923'te Cumhuriyetin ilanından sonra modernleşme sürecine girildiği zaman Cumhuriyet balolarının düzenlenmesiyle beraber Avrupai danslara olan ilgi çoğalmıştır. Cumhuriyet baloları toplumda Avrupai dansların yayılmasında etkili olmuştur. Sürecin devamında Kenya doğumlu İbrahim Abuubakar Shaaban² ya da kısa adıyla İmu Shabaan eğitimi için Türkiye'ye gelmiş ve burada fiziksel yatkınlığını da kullanmak amacıyla hobi olarak Latin danslarına başlamıştır. İstanbul'da yaşadığı dönemde İmu Shaaban'ın Latin danslarının

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi Zeynep Setenay YILMAZ, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Bilimleri ABD, zeynepsetenay.zsy@gmail.com <https://orcid.org/0000-0001-6734-8288>

² 1974-2013

Türkiye'ye yayılmasındaki etkisi çok fazladır. Aynı dönemde İstanbul'da bulunan Ethem Canbolat³ İmu'yla beraber Latin dansı yapmıştır ve birlikte eğitim vermişlerdir. Canbolat şu anda Gaziantep'te yaşamaktadır ve Latin danslarının Gaziantep'teki genel durumuyla ilgili bilgiler Canbolat'la röportaj yapılarak edinilmiştir. Duruma toplumsal cinsiyet çerçevesinden bakıldığında bu konuda yetkin olan kişilerle röportaj yapılmış, Gaziantep il merkezi genelinde Latin dansı yapan topluluğun ve özellikle kadınların durumlarından bahsedilmiştir. İl merkezi genelinden bakıldığında en çok ilgi gören dans türleri ise Salsa ve Bachata olmuştur. İl merkezinde latin dansı eğitimi veren özel kurumların yanı sıra üniversite bünyesinde ücret karşılığı olmadan eğitim veren kurslar ve kulüpler vardır. Bu çalışma yapılırken literatür taraması yapılmış, makalelerden yararlanılmış ve internet üzerinden çevrimiçi olarak kişisel görüşmelerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Gaziantep, Dans, Latin Dansları, Dans Kursları,

THE STATE OF LATIN DANCES IN GAZIANTEP CITY AND DANCE COURSES

Absract

The orijin of the Latin dances is the Latin American countries. During the periods when the Ottoman Empire dominated Anatolia, Western music did not attract much attention. Forms in Western music began to penetrate into Turkish music slowly by starting from the III. Selim period. However, with the establishment of an institution, in the II. Mahmud period, named 'Mızıka-i Hümayun', interest and curiosity in Western music also incdeased. Later, the process of westernization in every field in the Tanzimat Period also manifested itself in music. When the modernization process started after the proclamation of the republic on April 23, 1923, interest in European dances increased with the organization of the Republic Balls. Republic balls have been effective in spreading European dances in the society. Later in the process, Ibrahim Abuubakar Shaaban, born in Kenya, or Imu Shabaan for short, came to Turkey for training and started Latin dances as a hobby here to use his physical predisposition. During his life in İstanbul, Imu Shaaban

³ 1976.

had played an important role in the spread of Latin dances in Turkey. Ethem Canbolat, who was in Istanbul at the same period, performed Latin dances with Imu and taught together. Ethem Canpolat lives in Gaziantep and information about the general situation of Latin dances in Gaziantep obtained by interviewing with Canpolat. When looking at the situation from a gender perspective, interviews were made with people who were talented on this subject, and the situation of the Latin dance community and especially women in Gaziantep city center was mentioned. When viewed from the city center, the most popular dance types are salsa and bachata. In addition to private institutions that teach latin dance in the city center, there are also courses and clubs that provide free education within the university. While doing this study, the literature was searched, articles were used and online personal interviews were made over the internet.

Keywords: Turkey, Gaziantep, Dance, Latin Dances, Dance Courses.

GİRİŞ

En başta Porto Riko ve Küba gibi ülkelerde yaygın olarak yapılmaya başlanan Latin dansları, Latin Amerika Ülkelerinde doğmuş ve buradan tüm dünyaya yayılmıştır. Başlıca Latin dansları chachacha (ça ça ça), merengue (merenge), salsa, rumba, bachata, tumba, bomba, pasodoble, plena ve bolero (Waxer, 2002:93,94). Erdener Koyutürk⁴ ile yapılan görüşmelere göre ise tango; 18. Yüzyılın sonlarına doğru Arjantin’de özellikle Buenos Aires kaynaklı olarak doğmuştur. Tango ritminin Afrika kökenli olduğu söylenmektedir. Bu müzik ve dans türü; yıllar sonra Amerika’ya sıçramış ve Amerika Birleşik Devletleri’nde salon müziği haline gelmiştir. Amerika Birleşik Devletleri’nden de Avrupa’ya gelenlerin yanlarında getirdikleri tango plakları sayesinde tango Avrupa kıtasına da geçmiştir.

Osmanlı Devleti’nde Avrupai danslar Müslüman toplum açısından fazla hoş karşılanmamıştır. Genel kültürel yapı nedeniyle geleneksel danslar daha ön plana çıkmıştır. Dini ve sosyal özellikler itibarıyla Latin dansları, kanto gibi dans türleri padişah da dâhil olmak üzere herkes için yanlış bir türdür. Hatta Kanuni Sultan Süleyman’ın padişah olduğu dönemde o dönemin Fransa Kralı Fransuva’ya Fransa’da yapılan danslarla ilgili bir mektup yazdığı bilinmektedir:

⁴ 1951.

Ben ki, kırk sekiz krallığın hakanı Sultan Süleyman Han'ım. Sefirimden aldığım habere göre, memleketinizde dans namı altında kadın-erkek birbirine sarılmak suretiyle, alamele-innas (herkesin gözü önünde) icra-i lağviyyat (faydasız işler) işlenmekte olduğu mesmuu şahanem olmuştur (işitmişimdir). ... İş bu rezaletin memleketime de sirayeti ihtimali muvacehesinde name-i hümayunum yed'inize (elinize) vusulünden (ulaşmasından) itibaren derhal son verilmediği takdirde, bizzat ordu-yu hümayunumla gelip men'e muktedirim." sözlerinden dolayı Fransa 'da 100 yıl kadar sonrasına kadar dans edilmemiştir (Bayraktaroğlu, 2012).

Osmanlılar'da ¾'lük ilk (Türkçe) vals örneği III. Selim döneminde yaşayan Hamamizade İsmail Dede Efendi'nin padişahın isteği üzerine bestelediği ve sözlerini yazdığı 'Yine Bir Gülnihal' eseridir. Bu eserden sonra ¾ 'lük vals örnekleri ve Türk müziği'nde 'Semai' adıyla bilinen usül daha çok kullanılmaya başlanmıştır. Devam eden süreçte 16 Mayıs 1870 yılına gelindiğinde Güllü Agop tarafından ilk Osmanlı Tiyatro Topluluğu oluşturulmuştur. Bu sahnede oynanan tiyatro oyunları üzerinde Osmanlı-Türk müziğinin de etkileri olmuş ve bu durum ilk popüler müzik türü olan kantoyu yaratmıştır. Kanto, tuluat tiyatroları ile başlamış bir formdur (URL-1). Osmanlılar'da müzik alanında batılılaşma süreci Mehterhanenin kapatılıp Mızıkai Hümayun 'un kurulması ile başlamıştır. Mızıkai Hümayun 'un kurulmasıyla batılı müzik adamları ülkeye gelmeye başlamışlardır. II. Mahmut'tan sonra gelen padişahlarda batı ve batıdan gelen fikirlere açık olma durumu müzik alanında da kendini göstermiştir. Bu durum ilerleyen süreçte batı müziğinin Anadolu'da daha da yayılmasıyla sonuçlanmıştır. Bu süreçten sonra ise esas gelişim cumhuriyetin ilanından sonra olmuştur.

Türkiye'de Tanzimat'ın ilanından itibaren modernleşme alanında yapıcı, pozitif bir tavırdan ziyade, geçmişten gelen geleneklere bağlılıktan dolayı olumsuzlayıcı bir tabir hâkim olmuştur. Toplum modern olma durumunu; geçmişi silmek, gelenekleri unutmak, geçmişten gelen ne varsa silip atmak olarak algılamıştır. Topluma göre modernleşmek bir bakıma bedensel anlamda bir engel oluşturmaktadır. Aynı dönemde edebiyat alanında gerçekleşen garip akımının öncülerinden Orhan Veli ve arkadaşlarının şiir üzerinde gerçekleştirdiği sözümona modernleşme durumu yalnızca şiirle sınırlı kalmamıştır. Türk modernleşmesi hareketi; aslında garip akımında şiir üzerinde gerçekleşen bu modernleşme durumunun toplumdaki diğer alanlara yansıtmayı da hedefleyen bir harekettir. Türkiye üzerinde günümüzde halen gerçekleşen bu modernleşmeyi unutturma durumu aslında sistemli bir harekettir. Maalesef ki; Türkiye'deki bu modernleşme hareketi biraz da geçmişi unutturma çabasından geçmektedir (Yavuz, 2009, s. 79,80).

Osmanlı'nın Tanzimat döneminden itibaren oluşan her alandaki Batılılaşma durumu müziği de etkilemiştir. Atatürk, Cumhuriyet'i ilan ettikten sonra başkent Ankara'da her anlamda gelişim olmasını sağlamak amacıyla üniversite kurmuştur. Bu üniversitelerde kültürel alanda ve müzikal anlamda da gelişimin olması için eğitimler verilmiştir. Atatürk, müzik alanında eğitimin tam anlamıyla ve doğru şekilde sağlanabilmesi için 1924'te Musiki Muallim Mektebi'ni kurmuştur. Sonraki süreçte Türk Beşleri olarak anılan Ahmet Adnan Saygun⁵, Ulvi Cemal Erkin⁶, Cemal Reşit Rey⁷, Hasan Ferit Alnar⁸, Necil Kazım Akses⁹ adlı kişiler Batı müziği eğitimi almak için yurtdışına gönderilmişlerdir. Bu kişiler yurda döndükten sonra Batı müziği anlamında ilk eserlerimizi bestelemişlerdir. Bu besteciler sayesinde halk müziği ve batı müziği motifleri sentezlenmiş ve Türk Müziği'ndeki Batı müziği izleri belirginleşmiştir. (Yüksel, 2020:13). Aynı zamanda cumhuriyeti kutlamak amacıyla Cumhuriyet Baloları düzenlenmeye başlamıştır. İlk Cumhuriyet Balosu 29 Ekim 1925 yılında Ankara'da düzenlenmiştir. Bu balolara düzenlendiği ilin idari anlamdaki üst düzey yöneticileri eşleriyle beraber katılırlardı. Baloya katılmamak Cumhuriyet'e karşı olduğunu belli etmek demektir. Herhangi biri için balo zorunlu kılınmıyordu ama baloya katılmayanların Cumhuriyet'e karşı olduklarını fikrini yansıttıkları düşüncesiyle katılmayan kişiler devletin imkanlarından mahrum bırakılırdı. Tabiri caizse böyle bir baskı altında oluşan Cumhuriyet Baloları'nda belli bir yaşa gelene kadar çiftetelli, oyun havası gibi müziklerle oynayan erkekler bu balolarda tango, çarliston gibi dansları eşleriyle beraber öğrenmişlerdir (Boyazoğlu, 1996:66 Aktaran: Duman, 2016:52). Bu durumla beraber Avrupalı dansların Türkiye'de yayılması hızlanmıştır. Mustafa Kemal Atatürk'e göre bu balolar modern dansların, batı ağırlıklı müziklerin halka tanıtılması için gerekli olan gecelerdi. Başta vals olmak üzere bütün Avrupalı danslar bir süre sonra Cumhuriyet Baloları'nda olmazsa olmaz duruma gelmiştir. Bu dönemde Batılılaşma fikrinde önemli bir yeri olan tango dansı dans türlerinin başında yer almıştır. Fakat tango Türkiye'ye bu dönemden önce Birinci Dünya Savaşı sonrasında girmiştir. Tango dansı bir Latin dansı olarak Cumhuriyet Balolarında ilgi çekmiştir ve bunun üzerine Cumhuriyet Baloları'nın ilk yıllarında Türk Beşleri'nden biri olan Necip Celal Andel tarafından "Mazi" adıyla ilk Türkçe tango eseri bestelenmiştir. Bu dansların yanında Atatürk'ün en sevdiği danslardan biri

⁵ 1907-1991

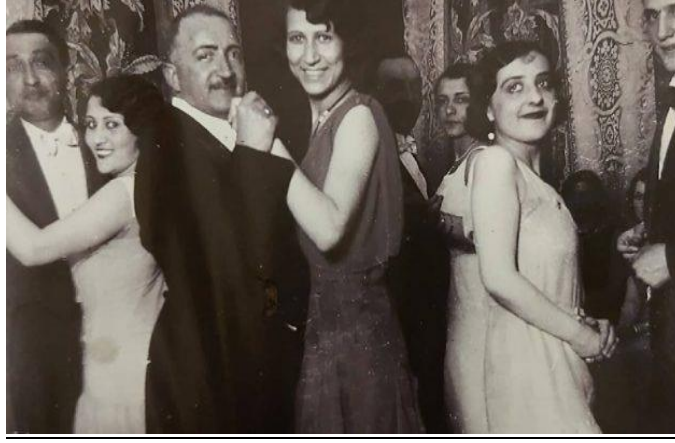
⁶ 1906-1972

⁷ 1904-1985

⁸ 1906-1978

⁹ 1908-1999

olan zeybek dansı ve kantolar da balo repertuvarlarında yer edinmiştir (Arı, Aslaner , Balkan, Başpınar, & Bayrak, 2014:311,312).

Fotoğraf 1: Cumhuriyet Baloları'ndan bir görüntü. (Erarpat, 2019).

Latin danslarının her dalının Türkiye'ye giriş zamanı farklıdır. Farklı türlerdeki Latin danslarının tutkunları ve müzik alanındaki yeteneğini Latin dansı müziği yapmak için kullanan müzisyenler bu dans türünün Türkiye üzerinde gitgide yayılmasını sağlamışlardır. İlk olarak Batı'daki şehirlerimizde yapılmaya başlanan Latin dansları bir süre sonra sınırlarını aşır Türkiye'nin Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerine de ulaşmıştır. Bu dansların Türkiye'de genel olarak yayılmasında etkisi olan ve bugün aramızda olmayan önemli isimlerden biri de İmu Shaaban (D. 1974 Ö. 2013) adıyla bilinen İbrahim Abubakar Shaaban'dır. Kenyalı, otuz çocuklu bir ailenin çocuğudur. Kenya'daki okullarında başarılı bir öğrencilik hayatı geçirdikten sonra 1995 yılında başarısı sayesinde İstanbul'da Boğaziçi Üniversitesi'nde eğitim görmeye gelmiş ve burada maddi imkansızlıklarla karşılaşınca hem okuyup hem çalışmak zorunda kalmıştır. Bundan kısa bir süre sonra İstanbul'da 'İmu Dans Company' adında bir dans okulu açmıştır. Buradan kazandığı parayla öğrenciliğini tamamlamıştır. Bu dans okulunun açılışından kısa bir süre sonra akciğer kanserine yakalanmıştır. Eşi Funda Koçak'ı dans sayesinde tanımıştır. Kanserle karısının da desteğiyle beraber çok büyük bir savaş vermiştir fakat uzun bir savaşın ardından kansere yenik düşmüştür. İmu Shaaban'ın dans kursundaki öğrencileri şu an halen İstanbul 'da ve farklı şehirlerde Latin dansına ve dans eğitimi vermeye devam etmektedir. Bu kişilerin dışında üniversite okurken bu alanda profesyonel ya da amatör eğitim alan ve hayatlarından Latin danslarını çıkarmak istemeyen gençler, kendi şehirlerine döndükten sonra da dansa devam etmek amaçlı ya da eğitim amaçlı ortamlar oluşturmuşlardır. Canbolat'a göre Latin danslarının Türkiye'de en çok ilgi gördüğü dönem 1996-1998 yılları arasındır. Bunun sebebi de üniversitelerde Latin dansları kurslarının

kurulması ve o dönemdeki üniversite öğrencilerinin Latin danslarına olan ilgisidir. Bu anlamda ilk oluşum Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nde olmuştur. Daha sonraki süreçlerde bu durum İstanbul Boğaziçi Üniversitesi'nde de etkisini göstermiştir. Bu üniversitenin öğrencileri başta Yıldız Teknik Üniversitesi olmak üzere kendileri ve kendilerinden dersler alan diğer üniversite öğrencileri özellikle üniversitelerde Latin danslarının yayılmasını sağlamışlardır. Devamında İTÜ, Marmara Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Bilgi Üniversitesi, Mimar Sinan, Kültür Üniversitesi gibi çeşitli üniversitelerde Latin danslarına olan ilgi giderek artmıştır. Kübalı müzisyenlerin yurtdışına açılmaları sayesinde popüler şarkıcıların müziklerinde latin etkisi artmış, Jennifer Lopez, Ricky Martin gibi sanatçıların bu müzik türünün daha geniş kitlelere ulaşmasını ve sevilmesini sağlamıştır. Bu dönemler Türkiye'de Latin danslarının asıl yapıtaşlarının yerleştirildiği bir dönemdir.

İmu Shaaban, Boğaziçi Üniversitesi'nde dans eğitimi görürken Yıldız Teknik Üniversitesi'nde dans dersleri alan bir grupta bir araya getirilmiş ve burada Ethem Canbolat ile tanışmıştır. İmu, genetik yatkınlığının da olmasıyla beraber tüm dansları diğer öğrencilere göre çok daha hızlı öğrenmiştir. Bu dönemde İstanbul'da Swissotel'de Taşlık Dans Bar adında bir yer açılmıştır. Sonradan bu isim Mörfi's olarak değiştirilmiştir. İmu bu gecelerde insanları grup dansına kaldırmıştır ve bu grup dansları günümüzde dahi hala kullanılmaktadır. Bir dönem Ethem Canbolat İmu Shaaban'dan ders de almıştır. Serkan Aydın¹⁰'dan alınan bilgiye göre İmu'nun açtığı dans okulu ilk olarak Taksim'de küçük bir yerde başlamıştır. Devamında kurum büyüyünce okullaşmıştır. Ethem Canbolat Gaziantep'e döndükten sonra Latin dansı çalışmalarına burada da devam etmiştir. Bu çalışmada , Ethem Canbolat ve Yağmur Özer¹¹ ile Gaziantep il merkezindeki latin danslarının durumuna dair çevrimiçi görüşmeler yapılmıştır. Osmanlı Devleti'nden itibaren Anadolu topraklarında Avrupalı dansların durumundan , bu dans türlerinin halk arasında yaygınlaşmasının gelişmesine katkısı olan Cumhuriyet Baloları'ndan bahsedilmiştir. Araştırma yöntemi olarak literatür tarama yöntemi kullanılmış , makalelerden yararlanılmış ve çevrimiçi görüşmeler yapılarak bilgiler elde edilmiştir. Ayrıca Dansart Müzik ve Sanat Merkezi , Latinpark Dans ve Spor Kulübü ve Gaziantep Üniversitesi 80. Yıl Kültür Merkezi'ndeki Latin dansları hakkındaki yetkili kişilerle yüzyüze ve telefonla görüşmeler yapılmıştır. GASMEK kurumunda da

¹⁰ 1976

¹¹ 1996

Latin dansı kursu olduğu bilgisine internet sitesinden ulaşılmış ancak kurumla herhangi iletişime geçilememiştir.

Fotoğraf 2: İmu Shaaban

Fotoğraf 3: İmu Shaaban (Twitter, 2009)

Latin Danslarının Gaziantep İl Merkezindeki Durumu

Canbolat'la yapılan görüşmelere göre Gaziantep il merkezinde halkın genelinin eğilimi çoğu dönemde yöresel halk oyunları üzerine olmuştur. Günümüzde şehirdeki genel halk yine yöresel oyunlarına daha eğilimlidir ve bu konuda çocukluktan itibaren aileden gelen az da olsa bir eğitime sahiptirler. Ancak son zamanlarda il merkezinde oluşturulan dans kursları, başta üniversite gençleri olmak üzere halkın dikkatini çekmeye başlamıştır. Bu kurslarda Latin danslarının tamamının eğitimi verilmektedir. Dans türleri arasında en çok ilgi çeken danslar Salsa ve Bachata danslarıdır. Gaziantep il merkezinde Latin danslarının yayılma süreci üniversite eğitimi için il dışına özellikle batı illerinde giden Gaziantep kökenli insanlarla başlamıştır. Bu kişilerden birisi de Ethem Canbolat'tır. İmu Shaaban'la aynı dönemde Latin danslarına başlayan Ethem Canbolat aslen Gazianteplidir. Üniversite okuduğu dönemde İstanbul'a gitmiş ve yaklaşık on sene kadar orada yaşamıştır. Canbolat 2005 yılında temelli Gaziantep'e döndükten sonraki süreçteki gözlemlerinde Gaziantep'te Latin dansları konusunda ciddi bir değişim ve gelişme olduğunu görmüştür. Sosyal anlamda her alanda Gaziantep kendini geliştirmeye başlamıştır. Maddi olarak harcama imkânı olan insanlar bu dönemde Latin danslarına yönelmeye başlamıştır. Gaziantep'te toplumun yaşayışı genel olarak değişmiştir. Bunda şehir dışından gelen öğretmenlerin, bankacıların ve daha birçok iş alanında çalışan insanların da etkisi olmuştur. Gaziantep'te Latin danslarına ilginin yükselmesinde üniversite öğrencilerinin de etkisi vardır. Canbolat Gaziantep'e kesin dönüş yaptıktan sonra Latin dansları ile ilgili neler yapabileceğini araştırmış ve Gaziantep Üniversitesi 80. Yıl Kültür Merkezi'nde Latin dansı eğitimi olduğunu duymuştur. Burada eğitim

görmek üzere kayıt yaptırmış fakat bir süre sonra kendisi burada eğitim vermeye başlamıştır. Burada bir hareket oluştu ve Latin dansı eğitimi gören insanlar bunu bir süre sonra dışarıya taşımaya başladılar. Bu hareketle Latin danslarının Gaziantep'teki yayılımı başlamış oldu. Üniversite öğrencileri bu alanda çok daha aktif, dinamik, heyecanlı, tutkulu bir şekilde çalışmışlardır. Dolayısıyla il merkezinde Latin danslarına olan ilginin ve Latin danslarının yayılımında üniversite öğrencilerinin etkisi çok büyüktür. Ancak üniversite öğrencilerinde Latin dansı ilgisi kalıcı olmamaktadır. Üniversite öğrencilerinin artılarının olduğu gibi bir heves başlayıp yarıda bırakanların ya da üniversite bittikten sonra dans etmeyenlerin de eksisi olmaktadır. Bu durum danslara olan ilginin sürekliliğini olumsuz etkilemektedir. Bir yerde yozlaşma yaratmaktadır.

Ethem Canbolat bir dönem Gaziantep'te bir dans okulu açmıştır. Canbolat'ın kendi yakın çevresi de dahil olmak üzere birçok kişi dans işinin, ticari olarak bu şehirde yapılabileceğine ihtimal vermemiştir. Bu okula eğitim için gelen kişiler, daha çok Latin danslarına ve eğitimine devam eden kişilerin kendi yakın çevresinden olmuştur. Bu okul kapandıktan sonra Gaziantep Folklor Kulübü'nü (GFK) kuran kişiler Ege Sanat Merkezi adında bir dans kursu açmışlardır. Canbolat COVID-19 pandemisinden öncesine kadar olan dönemde bu merkezde (GFK) Latin dansı eğitimi vermiştir. Pandemiden dolayı şu anda bütün Türkiye'de hatta dünyada da olduğu gibi bu merkezde de eğitimler durmuştur. Dans eğitimi veren kursların çoğunda şu anda bu sebepten dolayı eğitim durmuş vaziyettedir. Ayrıca bu durum yalnızca Gaziantep'i değil tüm Türkiye'yi etkilemiştir. Tahmini olarak 1996 yılından beri Türkiye'de Latin dansları konusunda olan gelişim, bu sebepten dolayı çok gerilemiştir. Canbolat'a göre Latin danslarının canlı olduğu dönemde bunun sebebi biraz da bu sektörün ticarileştirilmiş olmasıdır. Bu durum ne kadar ticarileştirilirse tüketim o kadar hızlı artar ve bir süre sonra tükenir.

Gaziantep il merkezi genelinde Latin danslarının durumu buyken, toplumsal cinsiyet başlığı altında bakıldığı zaman kadınların hemen hemen her alanda zorlandığı gibi Latin dansları konusunda da belli bir toplumda kabul edilme sorunu yaşadıkları tespit edilmiştir. Bu durum Yağmur Özer ile görüşülmüştür. Aslen Mersin'li olan Yağmur Özer üniversite eğitimi görmeye Gaziantep'e gelmiştir. Gaziantep Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu mezunudur. Lise yıllarında yani 2011-2012 yıllarındayken Latin danslarına olan ilgisi başlamıştır. O dönemde Mersin'de dans kulüpleri vardı. Özer; Latin dansları yapan ablasını kendine rol model olarak almıştır. Günümüzde halen dansa devam etmektedir. Mart 2020'den itibaren Türkiye üzerindeki

her sektörü bir şekilde etkileyen COVID-19 pandemisinden dolayı şu anda dans okulları ve dans kursları kapalı olduğu için şu anda kurslarda verdiği eğitimlere devam edememektedir ancak Özer dans etmeyi bırakmamıştır. Lisans eğitimini tamamladıktan sonra da Gaziantep'te hayatını sürdürmeye devam eden Özer yaklaşık 7 yıldır Gaziantep'te yaşamaktadır. Özer Gaziantep'te Latin dansları yaparken başlarda özel bir kurumdan yararlanmıştı. Daha sonra üniversitede kulüpler olduğunu keşfetmiş ve burada dans etmeye devam etmiştir. Bir süre sonra altyapısının olmasının da verdiği avantajla bir partner bulmuştur ve bu partneriyle üniversitede ders vermeye başlamışlardır. Bir süre sonra Hasan Kalyoncu Üniversitesi'nde de dersler vermeye başlamışlardır. Pandemi başlamadan önce Gaziantep Üniversitesi'nde tango derslerine, Hasan Kalyoncu Üniversitesi'nde de tango ve salsa derslerini devam ettiren Özer; pandemi sürecinden beri okulların kapalı olmasından dolayı derslere devam edememektedir.

Özer Gaziantep'e ilk geldiği sıralarda Latin danslarının ne derecede yaygın olduğundan emin olamamış fakat sonrasında bu konuda kulüpler ve dans okulları olduğunu ve buna ilgi duyan büyük bir kitle olduğunu fark etmiştir. Özer'e göre Gaziantep geleneklerine çok bağlı bir şehirdir ancak göre bakıldığında Latin danslarına çok fazla bir ilgi vardır ve bu Gaziantep için çok iyi bir durumdur. Duruma kadınlar üzerinden bakıldığında Latin dansları daha estetik isteyen, görüntü anlamında daha kıvrak hareketler barındıran dans türleri olduğundan daha çok kadınlara hitap eden bir dans olduğu düşünülmektedir. Bu yüzden erkeklere nazaran Gaziantep'te kadınların Latin dansları yapmasına Gaziantep'te daha olumlu bir gözle bakılmaktadır. Özer Gaziantep'e geldikten sonra Latin dansları yaptığı için toplumda gariipsenmiştir. Gaziantep'in doğu yönü batı yönüne göre biraz daha ağır basmaktadır. Latin danslarını öğrendikten sonra bunu pekiştirmek ve dans etmek gereklidir. Sürekli dans etmek ve pratik yapmak gerekmektedir. Pratik yaparken sürekli bir insana sabit kalıp aynı dansı tekrar etmek bireye gelişim sağlamaz. Sık sık partner değişimi yapmak gerekmektedir. Gaziantep toplumsal yapı olarak burada sorun yaratmaktadır. Bazı bireyler toplumun bu bakışını 'dans benim hayat tarzım' diyerek gözardı edebilmektedir ancak bazı bireyler de dışarıdan gelen bazı eleştirileri düşündüğü için gözardı edebilen bireylere karşı biraz daha farklı düşünebilmektedirler. Latin dansları toplumda çok alışılmış bir dans değildir. Örnek verecek olursak Halk Oyunları oynayan kişiler toplumda özgüven sahibi olurlar. Özer Latin danslarının eğitimini vermeye başladıktan sonra bu konuda kendini toplumun şanslı bireylerinden biri olarak görmüştür. Kaldı ki şu an Gaziantep toplumunda Özer'in Latin dansı yapabilmesine özenen bir kesim de bulunmaktadır. Birey aslında özendiği Latin dansının eğitimini alıp dans

etmeye başladığı zaman özgüveni tazelenmektedir, pozitif enerji vermektedir, sosyal anlamda gelişmesini sağlamaktadır. Özer'e göre dans etmek insana göre bir kültürdür.

Özer'e göre Gaziantep' te Latin dansları alışılmış bir dans türü olmadığı için başlarda tepki çekmiştir. Ancak Latin danslarına bir kez heves eden kişi bir kere Latin dansına bulaştıktan sonra bu konudaki fikirleri değişmektedir. İnsanların bazı konularla ilgili kalıp yargıları vardır, bu kişilerin bu yargıları asla değişmez. Latin dansı yaptığın için toplumdan dışlanabilme ihtimali her zaman vardır. Dans eğitim almadan yapılamaz ancak bir yerden sonra bireyin partneri ile uyumunun da yakalanması gerekmektedir. Belli bir zaman geçtikten sonra dans müziğın ritmine göre doğaçlama bir hal alır. Türkiye genelinde yeterli sayıda Latin dansçısı yoktur. İl merkezinde geneline bakıldığında zaman bu bölgede yeterli sayıda Latin dansçısı kesinlikle yoktur. Daha özele indirgenirse üniversite bazında dahi bakıldığında dans kursuna gelen öğrenci sayısı çok azdır. Latin danslarından genel olarak estetik ve kıvrak hareketler gerektirdiği için kaçınılmaktadır. Bu durum Türkiye çapında bakıldığında zaman Batı'dan Doğu'ya doğru geldikçe daha çok artmaktadır. Türkiye'de önemli kadın Latin dansçıları olarak verilebilecek önemli isimlerden biri Melisa Sahra Katılmış'tır.¹² Katılmış, 14 Ocak 1996 yılında İstanbul'da doğmuştur. İlk dans eğitimlerini burada bitiren Katılmış; daha sonra Pera Güzel Sanatlar Lisesi'ne girmiş ve bu liseden mezun olmuştur. Katılmış'ın salsa dalında 4 Türkiye ve 2 Dünya şampiyonluğu vardır. 8 yaşındayken başladığı dansa günümüze halen Türkiye'nin milli sporcusu olarak devam etmektedir (URL-2 Biyografi Sitesi, 2021).

Özer Latin danslarına salsa ile başlamıştır. Salsa Latin dansları arasında partnerine bırakman gereken, kalıp adımların ve teknik taktiklerin bulunduğu bir dans türüdür. Genelde Latin dansı eğitimine çoğu kişi salsa ile başlamaktadır. Fakat daha sonrasında Bachata, Arjantin tango gibi danslara kaymaya başlarlar. Birey daha çok ruhuyla dans etmek istiyorsa bachata, kizomba ve tangoyla dans etmelidir ancak birey daha hareketli, eğlenmek isteyen bir kişiye dans etmeye salsayla başlayabilir. Ayrıca her dansın başlangıç, orta ve ileri seviyesi vardır. Her dansın başlangıçta temel adımları, temel duruşları, temel teknikleri öğretilir. Orta seviyeye gelindiğinde kişiye birkaç kombinasyon verilir, kişi bunları değiştirerek kendi kombinasyonlarını yaratır. İleri seviyede ise dans biraz daha doğaçlama gelişir ve kişi kendi yol haritasını kendisi çizer.

¹² 1996

Gaziantep İl Merkezindeki Latin Dansı Kursları

Gaziantep il merkezinde şu anda aktif olarak Latin dansı eğitimi veren yerler; Dansart, Gaziantep Dans Akademi, Latinpark Dans ve Spor Kulübü, Gaziantep Üniversitesi 80. Yıl gibi Kültür Merkezi ve Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Edindirme Kursları'dır (GASMEK). Bunların içerisinde GASMEK'le herhangi bir iletişime geçilememiştir. Yalnızca Latin dansları eğitimi verdiklerine dair bir bilgiye internet siteleri üzerinden ulaşılmıştır (URL-3 GASMEK sitesi, 2020).

Gaziantep Dans Akademi ve Dansart'ın Latin dansları eğitmeni ise Özgür Tatlıdil'dir.¹³ Bu kurslarda tüm latin danslarının eğitimi verilmektedir. Gaziantep'te en çok ilgi gören Latin dansları Salsa ve Bachata'dır. Tatlıdil ; Latin danslarını Antalya'da öğrenmiştir. Bu iki kursun genel vizyonu herkese dansı sevdirmektir. Bu sebepten dolayı derslik ücretleri makuldür. Tüm gruplara aynı ücret tarifesi üzerinden ders verilmektedir. Latin dansları için yaş sınırları 18'dir. Dans eğitimine başlayan kişinin dansı ve adımları ne kadar sürede öğreneceği bireye göre değişen bir durumdur. Müzik kulağı ve dans yeteneği olan kişiler kısa sürede öğrenebilirken, bu becerilere sahip olmayan ya da nispeten daha az sahip olan kişiler bu dansları daha uzun sürede öğrenmektedirler. Şu andaki COVID-19 pandemisinden dolayı öğrenci sayıları sınırlıdır. Kursta herhangi bir Latin dansları gecesi etkinliği yapılmamaktadır.

Bir diğer dans eğitimi veren kurs ise Latinpark Dans ve Spor Kulübü'dür. Bu kursta görüşme yapılan kişi Begüm Sesli'ye¹⁴ göre en çok ilgi gören Latin dansları tango, salsa ve bachata'dır. Bu kurs 10 yıldır Gaziantep'te eğitim vermektedir. Bu dans kurumuna kaydı yapılan kişilerin kaydı alınmadan önce sosyal açıdan bu dansı yapmaya uygun olup olmadığı ve kültür durumunun bu danslar için yeterli olup olmadığı gözlemlenmektedir. Bu duruma uygun olmayan kişiler kursa kabul edilmemektedir. Bunun sebebi kursun kültür düzeyinin ve eğitim seviyesinin düşürülmek istenmemesidir. Salsa , tango gibi temaslı danslarda kayıt sayısı genelde kadın ve erkeklerde eşittir. Kadın gruplarda etiket yaptığı için genelde zumba dansı ilgi görmektedir. Çocuk gruplarında ise daha çok bale ilgi görmektedir. Dansların öğrenim süresi burada da yine bireyin müzik yeteneğine bağlı olarak değişmektedir. Bu süreyi kişinin dans etmeye istekli olup olmaması da etkilemektedir. Ancak ortalama olarak kursları aksatmadan gelen bir kişi 3 ayda dans etmeyi öğrenmektedir. Haftalık teorik ve pratik dersleri vardır. Kursiyerler ayda 4 saat teorik eğitim almaktadırlar. Bunun

¹³ 1996

¹⁴ 1991

dışında ayrıca aylık 4 saat de pratik dersi olmaktadır. Teorik eğitimlerde adımlar öğretilirken, pratik derslerinde partner değişikliğiyle dans edilmektedir. Şu anda COVID-19 pandemisi sebebiyle partner değişimi yapılmamaktadır. Önceki dönemlerde partner değişikliğinin yapılmasının sebebi ise yalnızca bir kişinin değil de karşına gelen herhangi biriyle dans ederken onunla beraber komutları doğru alabilmektedir. Bu dans kurumunun sloganı ‘Burada Dans Var!’dır. Latin danslarına olan ilgi özellikle geçen yıldan itibaren gözle görünür oranda artmıştır. Bu durumda sosyal medyanın da etkisi vardır. Sosyal medyada bu kurumun reklamlarını gören kişiler bu durumu yaratmıştır. Her yaş grubu her branşa gelmek istemektedir. Ancak bu mümkün değildir.

Gaziantep Üniversitesi 80. Yıl Kültür Merkeziyle ilgili sorular ise eski Gaziantep Üniversitesi Kültür Müdürlüğü Koordinatörü Mustafa Aslan¹⁵ tarafından cevaplanmıştır. Aslan; bu kurumda 2010 ve 2020 yılları arasında çalışmıştır. Yalnızca Gaziantep Üniversitesi öğrencileri kursa alınmaktadır. Kurs karşılığında öğrenciden herhangi bir ücret talep edilmemekte ancak kurs eğitmenine müdürlük tarafından ödeme yapılmaktadır. Yalnızca tango ve salsa eğitimleri verilmektedir. Öğrenciden derse uygun bir kıyafetle gelmesi istenmekte bunun dışındaki tüm materyaller müdürlük tarafından karşılanmaktadır. Yıllık ortalama 1000 öğrenci kursa kayıt yaptırmaktadır ancak bu sayı zaman içerisinde sene sonuna kadar düşmektedir. Genellikle mühendislik fakültesinden ve yabancı dil meslek yüksekokulundan öğrenciler kursa kayıt yaptırmaktadırlar. Ayrıca kayıt yaptıran her öğrencinin dansı bilen bir partneri olur ve dansı bu şekilde öğrenirler. Esas kayıtları genelde lisans öğrencilerinden alırken nadiren yüksek lisans ve doktora öğrencilerinden de kayıt almaktadırlar.18 yaştan itibaren her yaşta kişi kursa kabul edilmektedir. Öğrenci mezun olduktan sonra kursla da ilişkisi kesilmektedir. Kız öğrencilerin kursa ilgisi ve kayıt sayısı erkeklerden daha yüksektir. Kültür Merkezi üniversite içerisinde her dönem başında duyuru yapmaktadır. Eskiden daha çok afişlerle duyuru yapmışlardır. Üç yıldan beri duyurular için üniversite yemekhanesinin önünde toplam iki gün süreyle topluluk tanıtım günleri yapılmaktadır. Ayrıca son beş yıldır bu duyurular için sosyal medya hesapları da kullanılmaktadır. Son dönemde sosyal medyanın kullanımının artmasıyla beraber sosyal medyadaki duyurular diğer yöntemlere göre daha çok işe yaramaktadır.

¹⁵ 1979.

Gaziantep il merkezi geneline bakıldığında Latin dansları toplum açısından özellikler son yıllarda daha çok ilgi görmektedir. Bireylerin isteklerine bağlı olarak hangi dansı istediklerini seçebilecekleri, üniversite öğrencilerinin ücretsiz olarak yararlanabileceği dans kursları ve kulüpleri bulunmaktadır. Bunun yanısıra ücret karşılığında eğitim alınabilecek özel dans okulları da bulunmaktadır.

SONUÇ

Osmanlı Devleti'nde batı müziğinin ve Avrupalı kökenli dansların ilgi görmediği hatta bazen yasaklandığı dönemler olmuştur. Ancak Mızıka-i Hümayun'un kurulmasıyla toplumun tümünde batı müziğine olan ilgi artmıştır. Avrupalı dansların toplumda ilgi görmesi özellikle cumhuriyetin ilanından sonra yapılan Cumhuriyet Baloları ile başlamıştır. Atatürk Türkiye taze bir ülkeyken Batılılaşma hareketini her alanda yapmaya çalıştığı gibi müzik ve dans alanında da yapmaya çalışmıştır. Musiki Muallim Mektebi'ni kurmasıyla Türkiye'de Batı müziği eğitimi sistematik bir şekilde bürünmüştür. Cumhuriyet Baloları'nda kendisinin de dans etmesi halkı dansa teşvik etmiştir. Türkiye genelinde Latin danslarına olan eğilim özellikle 1996 ve 1998 yılları arasında başta İstanbul olmak üzere çoğalmıştır. İstanbul'da toplumun yapısı günümüzde de Latin danslarına ilgi gösterirken Gaziantep'te bu ilgi toplumun genel muhafazakâr yapısı sebebiyle belli bir sınıra üzerine çıkamamaktadır. Bazı durumlarda bireyin kendisi istese bile ailesinden veya çevresinden engel gördüğü ya da çekindiği için bu isteğini dile getiremediği görülmüştür. Konu araştırıldığında aslında Gaziantep'te bu danslara olan ilginin ve bu dansları yapan kişilerin sayısının zannedilenden fazla olduğu anlaşılmıştır. Gaziantep'te Latin danslarına eğilim son zamanlarda çoğalmıştır. Toplumsal cinsiyet olarak bakıldığında bireyler kadınların latin dansı yapmak için daha uygun bir fiziksel görünüme sahip olduğunu düşünmektedirler. Türkiye coğrafyası üzerinden bakıldığında dünya üzerinde isimleri bilinen, dans yarışmalarında ciddi derece sahibi olan kişiler olduğu anlaşılmıştır. Son yıllarda normalde Latin danslarına olan ilgi giderek yükselmişken şu anda COVID-19 pandemisi sebebiyle Latin danslarına olan ilgi toplumun elinde olmadan biraz değer kaybetmiştir. Yine aynı sebepten dolayı bazı yerlerde dans okulları maalesef kapanmıştır. Bu dansları öğrenmek isteyen kişilerin ücret karşılığında kayıt yaptırabildiği özel dans kurumları şehir merkezinde bulunmaktadır. Gaziantep Üniversitesi'nde öğrenci olan kişilerin ise ücret ödemedi, dans kıyafeti dışında bütün materyallerinin karşılandığı üniversite bünyesindeki Kültür Merkezi'nde de latin dansı eğitimi görmesi mümkündür.

KAYNAKLAR

- Aslan, M. (2020, Aralık 29). Gaziantep'teki Latin Dansı Kursları. (Z. S. Yılmaz, Röportaj Yapan)
- Aydın, S. (2020, Aralık 18). Latin Danslarının Başlangıcı. (Z. S. Yılmaz, Röportaj Yapan)
- Canbolat, E. (2020, Aralık 26). Gaziantep il merkezinde latin danslarının durumu. (Z. S. Yılmaz, Röportaj Yapan)
- Koyutürk, E. (2018, Mart 11). Türkçe Tangolar. (Z. S. Yılmaz, Röportaj Yapan)
- Özer, Y. (2021, Şubat 23). Gaziantep İl Merkezii Genelinde Latin Danslarının Durumu. (Z. S. Yılmaz, Röportaj Yapan)
- Sesli, B. (2020, Aralık 30). Gaziantep'teki Latin dansı Kursları. (Z. S. Yılmaz, Röportaj Yapan)
- Tatlıldil, Ö. (2020, Aralık 11). Gaziantep'te Latin Dansı Kursları. (Z. S. Yılmaz, Röportaj Yapan)
- Arı, C., Aslaner, M., Balkan, I., Başpınar, G., & Bayrak, Ş. (2014). Cumhuriyet Baloları. *Kebikeç*, 311, 312.
- Boyazoğlu, Ü. (1996). *Millet Resmen Eğleniyordu*. İstanbul : Yapıkredi Yayınları.
- Duman, D. (2016, Mart 23). Osmanlı'da Erken Cumhuriyet Dönemine: Batı Kültürünün Bir Yansıması Olarak Balolar. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, s. 39-58.
- Waxer, L. A. (2002). *The City of Musical Memory: Salsa, Record Grooves, and Popular Culture in Cali*. Columbia: Wesleyan.
- Yavuz, H. (2009). *Alafrangalığın Tarihi Geleneğin Tasfiyesi ya da Yeniden Üretilmesi*. İstanbul: Sistem Matbaacılık.
- Yüksel, R. (2020). Erken Cumhuriyet Dönemi'nde Halkevlerinde Halk Müziği ve Batı Müziği Beraberliği. *Ahenk Müzikoloji Dergisi*, 13.
- Bayraktaroğlu, N. (Erişim tarihi 2020, Aralık 21). *Yeni Şafak*. <https://www.yenisafak.com/kultur-sanat/fransizlara-dansi-100-yil-unutturan-mektup-437628> adresinden alındı.
- Beşiroğlu, Ş. (URL-1) Türk Müziğinin Popülerleşme Sürecinde Yeni Bir Tür:Kantolar. erişim tarihi: Aralık 23, 2020 tarihinde Musiki Dergisi adresinden alındı.
- Biyografi Sitesi. (URL-2) (erişim tarihi: 2021, Şubat 18). *Biyografi*. [biyografi.site: https://biyografi.site/melisa-sahra-katilimis](https://biyografi.site/melisa-sahra-katilimis) adresinden alındı.

Erarpat, İ. (2019, Ekim 29). *Seç Haber*. seçhaber: sechaber.com.tr/cumhuriyet-balolari/ adresinden alındı.

GASMEK sitesi. (URL-3) (2020, ARALIK 13). *GASMEK*. GASMEK: <https://www.gasmek.org.tr/brans/144/latin-danslari-bransi.html> adresinden alındı.

Twitter. (2009, Temmuz). *Twitter*. Twitter: <https://twitter.com/imusalsa> adresinden alındı.